SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja

Druk nr 263

Warszawa, 3 lutego 2016 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 33 i art. 33a regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt uchwały:

- w sprawie ustanowienia roku 2017 Rokiem Ludwika Zamenhofa - twórcy języka esperanto.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem uchwały upoważniamy pana posła Grzegorza Furgę.

(-) Joanna Augustynowska; (-) Barbara Dolniak; (-) Grzegorz Furgo; (-) Kamila Gasiuk-Pihowicz; (-) Marta Golbik; (-) Zbigniew Gryglas; (-) Paulina Hennig-Kloska; (-) Paweł Kobyliński; (-) Ewa Lieder; (-) Radosław Lubczyk; (-) Katarzyna Lubnauer; (-) Piotr Misiło; (-) Mirosław Pampuch; (-) Paweł Pudłowski; (-) Monika Rosa; (-) Marek Ruciński; (-) Joanna Scheuring-Wielgus; (-) Joanna Schmidt; (-) Michał Stasiński; (-) Elżbieta Stępień; (-) Adam Szłapka; (-) Kornelia Wróblewska; (-) Witold Zembaczyński.

PROJEKT

UCHWAŁA

Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
z dnia ……. 2016 r.

w sprawie ustanowienia roku 2017 Rokiem Ludwika Zamenhofa – twórcy języka esperanto

14 kwietnia 2017 roku przypada setna rocznica śmierci twórcy język esperanto Ludwika Zamenhofa. To okazja dla nas wszystkich aby przypomnieć tę wybitną postać, twórcę najpopularniejszego i najbardziej rozpowszechnionego na świece sztucznie stworzonego języka.
Zamenhof, wychowywany w językowym tyglu, jakim był Białystok w latach jego młodości od dziecka pracował nad jednym wspólnym dla wszystkich narodowości językiem. Językiem, który nie będzie nikogo wyróżniał – ponieważ do nikogo nie należy. Który będzie w stanie wyrazić obiektywnie najróżniejsze odcienie myśli ludzkiej, będzie sprzyjał dyskusji i wymianie poglądów bez względów na przynależność narodową. Będzie łatwy w nauczeniu a jednocześnie będzie ułatwiał naukę innych języków obcych. Takim był właśnie język esperanto, który pierwotnie bojkotowany przez państwa obawiające się utraty znaczenia, uzyskał w krótkim czasie niezwykłą popularność. Zachował ją do dzisiaj , i co ważniejsze jego popularność wciąż rośnie.

UZASADNIENIE

Ludwik Zamenhof urodził się 15 grudnia w 1859r. w polsko-żydowskiej rodzinie zamieszkałej w Białymstoku. Medycynę studiował w Moskwie i Warszawie, a specjalizację okulistyczną w Wiedniu. Po ukończeniu studiów pracował jako okulista w Warszawie, jednak jego pasją były zawsze języki.

Dzieciństwo spędzone w wielokulturowym Białymstoku było dla niego okazją do obserwowania nieprzyjaznych stosunków pomiędzy przedstawicielami zamieszkujących je narodów: Rosjanami, Polakami, Niemcami i Żydami. Za główną przyczynę konfliktów Zamenhof uznał brak wspólnego języka, dlatego też już jako uczeń rozpoczął prace nad projektem nowego języka, wspólnego dla wszystkich ludzi. W przeciwieństwie do języków narodowych miał to być w jego zamyśle język neutralny i łatwy do nauczenia, tak aby mógł

być przyjęty przez wszystkich jako drugi język, nauczany równolegle do narodowego i używany w sytuacjach wymagających międzynarodowego porozumienia.

26 lipca 1887 roku, Ludwik Zamenhof wydał rosyjskojęzyczną książkę p.t *Język międzynarodowy. Przedmowa i podręcznik kompletny* . Podręcznik ten obejmował 5 stron druku i zawierał 16 reguł gramatyki oraz wkładkę ze słownikiem zawierającym 917 rdzeni wyrazowych. Zamenhof wydał go pod pseudonimem Doktoro Esperanto, oznaczającym „mającego nadzieję doktora". Słowo to przyjęło się z czasem jako nazwa samego języka. W tym samym roku podręcznik wydano po polsku, francusku, niemiecku i angielsku, a zaprezentowany w nim język jest tym samym, którego używa się do dziś.

Wkrótce po wydaniu podręcznika, ze świata zaczęły docierać sygnały o rosnącej popularności i użyteczności nowego języka. Umożliwiał on oddanie najróżniejszych odcieni myśli ludzkiej, co potwierdziły tysiące publikacji naukowych i literackich. W Norymberdze powstał pierwszy klub esperancki (istnieje do dzisiaj) , a zaraz potem podobne kluby pojawiły się w całej Europie. Nowego języka zaczęto używać do organizowania współpracy zawodowej i hobbystycznej na poziomie międzynarodowym. W pierwszych dziesięcioleciach komunikacja w esperanto odbywała się niemal wyłącznie na piśmie, lecz po Światowym Kongresie w 1905 r. w Boulogne-sur-Mer szybko zaczęły się rozwijać również kontakty osobiste i spotkania między esperantystami.
W ślad za wzrostem popularności nowego środka komunikacji Ludwik Zamenhof zrzekł się swoich praw autorskich do esperanta, chciał aby język trwał jako żywy i należał do wszystkich ludzi. W 1905 roku został odznaczony francuskim Orderem Legii Honorowej .

W okresie międzywojennym i podczas II wojny światowej miały miejsce prześladowania esperantystów, między innymi w nazistowskich Niemczech i stalinowskim Związku Radzieckim.

Zgromadzenie Ogólne UNESCO dwukrotnie przyjęło rezolucje odnośnie esperanta , po raz pierwszy w Montevideo 1954 r. i w Sofii 1985 r. Wyraziło w nich uznanie dla osiągnięć esperanta na polu międzynarodowej wymiany intelektualnej i na rzecz zbliżania do siebie narodów świata, wezwało państwa członkowskie do zachęcania i do włączenia w programy nauczania szkół i uczelni zagadnienia problemów językowych i esperanta oraz zarekomendowało międzynarodowym organizacjom pozarządowym włączyć się do świętowania 100-lecia esperanta i przeanalizować możliwość używania języka do przekazywania wszelkiego rodzaju informacji między swoimi członkami, także tych dotyczących działalności UNESCO.

W 1959 r. Komitet Wykonawczy UNESCO uznał Ludwika Zamenhofa za jedną z wielkich postaci ludzkości.

Poparcie dla esperanta wyrażały również władze Polskiej Akademii Nauk. Jubileuszowy, 72. Światowy Kongres w 1987 r. w Warszawie w stulecie publikacji języka skupił prawie sześć tysięcy osób 60 narodowości.

Również Międzynarodowy Katolicki Związek Esperantystów, w roku 1990 wydał dokument , w którym Stolica Apostolska zezwala na odprawianie mszy w esperanto bez specjalnych zezwoleń. Tym sposobem esperanto stało się jedynym uznanym sztucznym językiem liturgicznym Kościoła katolickiego.

Wszyscy papieże począwszy od Piusa X popierali esperanto i pozytywnie się o nim wypowiadali. Jan Paweł II znał esperanto i między innymi w tym języku udzielał błogosławieństwa „Urbi et Orbi".

Esperanto jest dziś w pełni rozwiniętym językiem z tysiącami użytkowników na całym świecie i dużą liczbą wydawnictw.

Universala Esperanto-Asocio (Światowy Związek Esperantystów, UEA) utrzymuje oficjalne stosunki z UNESCO, ONZ, UNICEF, Radą Europy, Organizacją Państw Amerykańskich oraz Międzynarodową Organizacją Normalizacyjną (ISO)

Krajowe związki esperantystów działają w 19 państwach afrykańskich i 21 azjatyckich.

W 622 szkołach 29 krajów oraz na 42 uniwersytetach oficjalnie prowadzona jest nauka esperanta**.**

Biblioteka Internacia Esperanto-Muzeo (Międzynarodowego Muzeum Esperanta) w Wiedniu w swojej kolekcji posiada ponad 35 000 woluminów w 500 językach sztucznych, z czego najwięcej w esperanto. Jest tym samym największą biblioteką esperancką na świecie.

W 1952 r. było ponad 40.000 zarejestrowanych książek w tym języku w brytyjskiej esperanckiej bibliotece (British E. A. Biblioteko). Przetłumaczono też wiele dzieł: Homera, Sofoklesa, Dantego, Szekspira, Puszkina, Tołstoja, Byrona, Balzaka, Czechowa. A także polskich pisarzy: Mickiewicza, Sienkiewicza, Prusa, Orzeszkowej, Wyspiańskiego, Tuwima Iwaszkiewicza, Lema. Wydawanych jest też około 100 poważnych periodyków i niezliczona ilość lokalnych.

Rozwój i upowszechnienie nowych technologii stało się motorem napędowym dla esperanta, dzięki czemu można mówić o swoistym odrodzeniu języka. W Internecie dostępne są w esperanto strony, kursy, fora, czaty, blogi, grupy dyskusyjne, filmy, prasa itp.
W 2011 powstało internetowe radio Muzaiko, pierwsze nadające programy w esperanto przez 24 h na dobę. Sytuację języka w internecie obrazuje również objętość esperanckiej Wikipedii, która w październiku 2015 r. liczyła ponad 220 000 haseł.

Państwem w którym znajduje się najwięcej obiektów poświęconych esperantu i jego twórcy jest Francja, następnie Polska i Brazylia.
Słynny fiński astronom i esperantysta, prof. dr Yrjö Väisälä odkrył w latach 1936 i 1938 dwie asteroidy między Marsem a Jowiszem i nazwał je „Zamenhof" oraz „Esperanto".
Sondy kosmiczne Voyager 1 i Voyager 2, wysłane w 1977r. w kosmos poza układ słoneczny zabrały na swoim pokładzie przesłanie do istot pozaziemskich m.in. w języku esperanto.

Na świecie jest ponad 1500 różnych obiektów poświęconych esperantu i jego twórcy

Ludwik Zamenhof zmarł 14 kwietnia 1917 roku .

15 grudnia obchodzony jest jako *Dzień Ludwika Zamenhofa*.

Podczas 38. sesji Konferencji Generalnej UNESCO która odbyła się od 3 do 18 listopada 2015 roku uchwalono, że między innymi setna rocznica śmierci Ludwika Zamenhofa roku będzie obchodzona pod auspicjami UNESCO